

JUDr. Pavel Blažek, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha 2. května 2023
č. j. MSP-42/2022-ODKA-SPZ/6
Počet listů: 2
Přílohy: 1

Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno

Obv. právnická osoba R. C. - stížnost pro porušení zákona

Přílohy:

- trestní spis Okresního soudu v Jindřichově Hradci sp. zn. 7 T 66/2020

Podle § 266 odst. 1, 2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), podávám ve prospěch obviněné právnické osoby R. C.

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocnému rozsudku Okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 11. 11. 2021, sp. zn. 7 T 66/2020.

Napadené rozhodnutí

- 1 Rozsudkem Okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 11. 11. 2021, sp. zn. 7 T 66/2020 byla obviněná právnická osoba uznána vinnou zločinem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, 2 písm. c) trestního zákoníku. Za tento zločin byla odsouzena dle § 240 odst. 2 trestního zákoníku, za použití § 23 odst. 1, 2 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TOPOZ“), k trestu uveřejnění rozsudku, spočívajícím ve vydání písemného sdělení v běžném periodiku v rámci Jihočeského kraje ve dvou po sobě jdoucích výtiscích.

- 2 Po vyhlášení tohoto rozsudku v hlavním líčení se státní zástupce a opatrovník obviněné právnické osoby vzdali práva odvolání. Ve vztahu k právnické osobě tak odsuzující rozsudek nabyl právní moci v řízení před soudem prvního stupně.

Právní posouzení

Relevantní právní úprava

- 3 Podle § 23 odst. 1 TOPOZ může soud uložit trest uveřejnění rozsudku, je-li třeba veřejnost seznámit s odsuzujícím rozsudkem, zejména vzhledem k povaze a závažnosti trestného činu, anebo vyžaduje-li to zájem na ochraně bezpečnosti lidí nebo majetku, popřípadě společnosti. Přitom soud určí druh veřejného sdělovacího prostředku, ve kterém má být rozsudek uveřejněn, rozsah jeho uveřejnění a lhůtu určenou právnické osobě k uveřejnění rozsudku.
- 4 Dle § 23 odst. 2 TOPOZ trest uveřejnění rozsudku spočívá v tom, že odsouzená právnická osoba nechá na své náklady pravomocný odsuzující rozsudek nebo jeho vymezené části uveřejnit v soudem určeném druhu veřejného sdělovacího prostředku, a to s uvedením údajů obchodní firmy nebo názvu právnické osoby a jejího sídla. Údaje umožňující identifikaci fyzické osoby nebo právnické osoby, která je odlišná od odsouzené právnické osoby, uvedené ve výroku rozsudku a v jeho odůvodnění musí být před uveřejněním anonymizovány.
- 5 Ve smyslu doktríny, která vykládá relevantní právní úpravu, je pro uložení trestu uveřejnění rozsudku podstatné, že *„je třeba seznámit veřejnost s odsuzujícím rozsudkem, přičemž taková potřeba vyplývá z některé z následujících alternativně stanovených okolností: a) je to nutné vzhledem k povaze a závažnosti trestného činu spáchaného právnickou osobou – zde půjde zejména o případy trestných činů, které se týkají významných veřejných zájmů, širokého okruhu jiných právnických osob nebo obyvatel, pokud byly tyto trestné činy spáchány ve větším rozsahu, byly jimi způsobeny rozsáhlejší nebo škodlivější následky nebo vzbudily větší ohlas u široké veřejnosti (např. některé případy obchodování s lidmi, zneužití dítěte k výrobě pornografie) apod., nebo b) vyžaduje to zájem na ochraně bezpečnosti lidí nebo majetku, popřípadě společnosti – v této alternativě je zdůrazněna preventivní funkce trestu, a to především tehdy, když trestná činnost právnické osoby ohrozila bezpečnost celé společnosti, určitého okruhu lidí nebo majetku. To bude typické nejen u trestných činů obecně nebezpečných (např. nedovoleného ozbrojování, vývoje, výroby a držení zakázaných bojových prostředků, nedovolené výroby a držení radioaktivní látky a vysoce nebezpečné látky, nedovolené výroby a držení jaderného materiálu a zvláštního štěpného materiálu, nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy atd.), ale též např. u některých trestných činů proti životnímu prostředí nebo v řadě dalších případů.“*¹

Posouzení předmětné věci

- 6 Napadený rozsudek Okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 11. 11. 2021 sp. zn. 7 T 66/2020 vybočuje z výše popsaných zákonných východisek a jejich výkladu doktrínou. V důsledku toho lze vydané rozhodnutí považovat za nezákonné.
- 7 V předmětné věci nebyla podmínka pro uložení trestu uveřejnění rozsudku splněna ani v jedné z předvídaných alternativ. Obviněná právnická osoba byla uznána vinnou toliko jedním zločinem, který se nijak nedotkl širších zájmů dalších osob, nebyla jím způsobena enormní

¹ Šámal, P., Dědič, J., Gřivna, T., Púry, F., Říha, J. Trestní odpovědnost právnických osob. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, s. 127–128.

škoda v podobě úniku na daních a tento čin lze celkově označit za poměrně běžnou kriminalitu fiskální povahy. Cílem zákonodárce zřejmě nebylo reagovat na každý daňový delikt tímto způsobem vedoucím k sankcionování právnické osoby.

- 8 Zároveň lze konstatovat, že výrok soudu neobsahuje dostatečně konkrétní vyjádření druhu veřejného sdělovacího prostředku, ve kterém má být rozsudek obviněné právnické osoby uveřejněn, neboť v něm byl užit jen obecný termín „běžné periodikum“. Výrok soudu neobsahuje rovněž odpovídající stanovení rozsahu uveřejnění rozsudku, neboť za něj nelze považovat „písemné sdělení“. Výrok soudu neobsahuje také lhůtu k uveřejnění rozsudku, jestliže se omezuje jen na publikování „ve dvou po sobě jdoucích výtiscích“. V neposlední řadě nelze ponechat stranou, že ve výroku soudu chybí i výslovný odkaz na ustanovení § 23 TOPOZ, které stanovuje zákonné podmínky pro uložení právě trestu uveřejnění rozsudku právnické osobě.
- 9 Dle § 266 odst. 2 trestního řádu lze stížnost pro porušení zákona podat proti výroku o trestu mimo jiné v situaci, kdy je uložený druh trestu ve zřejmém rozporu s jeho účelem. Účelem trestu uveřejnění rozsudku je dodatečný způsob postihu pověsti právnické osoby, která se dopustila určitého trestného činu, o kterém by měla být informována komunita blízká místu jejího působení nebo dotčená konkurence právnické osoby. Není účelem tohoto trestu informovat veřejnost o každé trestní věci, pokud nemá jakýkoli přesah nad rámec běžné kriminality. Ukládaný trest uveřejnění rozsudku se jeví být nevykonatelný a jeho nežádoucím důsledkem je, že obviněná právnická osoba není za přisouzený zločin náležitě potrestána.
- 10 Stížností pro porušení zákona podanou v neprospěch obviněné právnické osoby není možné se domoci nápravy uvedených právních vad pravomocného rozhodnutí, jelikož zákon zrušení takového rozhodnutí ani jeho části nepřipouští. Podáním tohoto mimořádného opravného prostředku je v posuzované věci sledováno dosažení jiného významného cíle, kterým je usměrnění soudní praxe v oblasti ukládání trestu uveřejnění rozsudku ve věcech právnických osob, která není dosud ustálena.
- 11 Pro případ, že by Nejvyšší soud dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro rozhodnutí o této stížnosti pro porušení zákona v neveřejném zasedání, s takovým postupem souhlasím.

Návrh

- 12 S ohledem na výše uvedené si dovoluji Nejvyššímu soudu navrhnout, aby:
 - 1) Podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že pravomocným rozsudkem Okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 11. 11. 2021 sp. zn. 7 T 66/2020 byl ve prospěch obviněné právnické osoby R. C. porušen zákon v ustanoveních § 23 odst. 1, 2 TOPOZ.